

Informationsträff

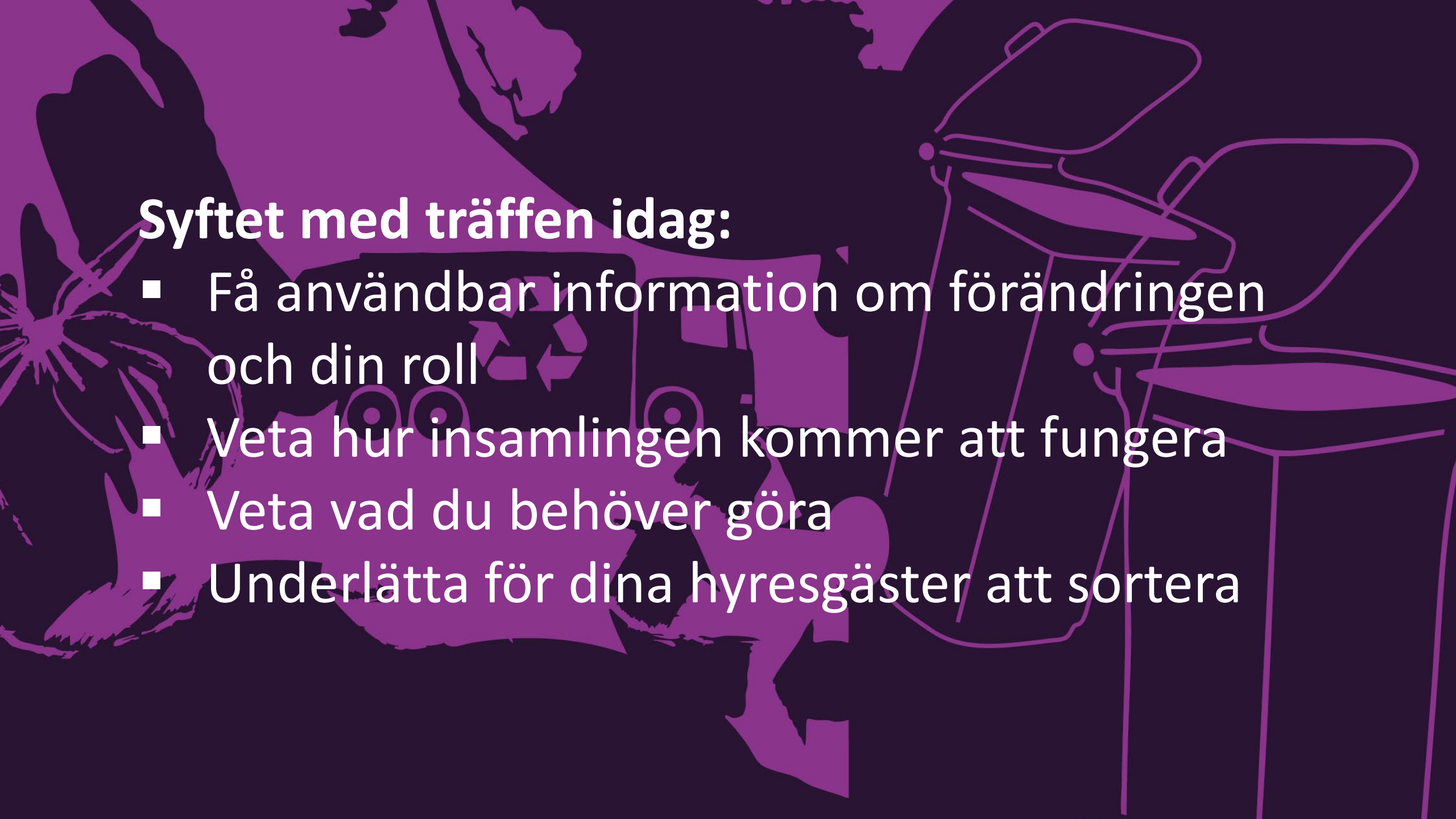
Välkommen på digital
informationsträff om fastighetsnära
insamling av förpackningar.

Umeå, 2026-09-24

Dagens agenda

- Välkommen till digitala informationsträffen
- Presentationer från Vakin
- Presentation från bygglov, Umeå kommun
- Nytt om detaljhandeln
- Frågestund

Syftet med träffen idag:

- Få användbar information om förändringen och din roll
- Veta hur insamlingen kommer att fungera
- Veta vad du behöver göra
- Underlätta för dina hyresgäster att sortera

Kommunalt ansvar för förpackningsinsamlingen

- 2024 fick kommunerna ansvaret för insamling av hushållens förpackningsavfall, från producenterna. Insamlingen sker genom fastighetsnära insamling eller återvinningsstationer (ÅVS).
- 2027 ska alla hushåll ha fastighetsnära insamling.
- Producentorganisationerna ska betala för insamlingen.
- Skapar nya möjligheter för en mer hållbar hantering av förpackningar.

Vad behöver du som fastighetsägare tänka på?

Helena Johansson

Se över förutsättningarna

- 2027 ska fastighetsägare erbjuda insamling inom fastigheten.
- Hämtning på samma ställe som idag.
- Börja planera för en plats där hämtningen kan ske.
- Lagstiftningen ställer krav på utsortering och separat insamling av förpackningsavfall av olika material. Förutom rest och matavfall ska pappersförpackningar, plastförpackning, metallförpackning, färgat glas och ofärgat glas samlas in.
- Alla fastighetsägare behöver se över sina utrymmen eller platser för avfall så att hyresgäster ges möjlighet att sortera ut sitt förpackningsavfall.

Anvisningar

- Hittas på vakins hemsida
- Uppdaterad utifrån Avfall Sveriges senaste version av *Handbok för avfallsutrymmen*

Guide för att komma igång

- På vakin.se/fni finns en guide med alla steg från planering till registrering av en färdig avfallslösning.
- Där finns även den senaste informationen.

Skyltar och information till hyresgäster

- Branschorganisationen Avfall Sverige har tagit fram en särskilt anpassad kommunikation till dig som är fastighetsägare av flerbostadshus, du hittar den på: sverigesorterar.se
- Avfall Sverige har även tagit fram skyltmateriel till soprummen med det nya skyltsystemet som du kan ladda ner.

Skyltar och dekaler till soprum

Nu kan du beställa nya dekaler (klistermärken) och skyltar via:
vakin.se/fni. Dessa hämtas från Stunt.

Utseende och format

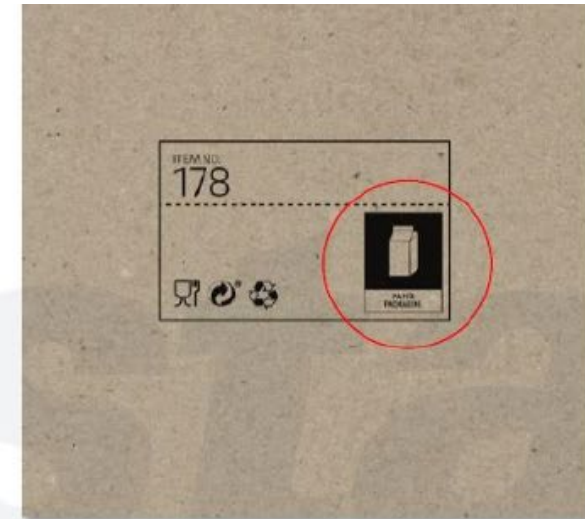

En extra hjälpskylt till varje soprum.

Skyltar
300 x 385 mm

Dekaler
150 x 192 mm

...på förpackningar ...

Viktiga webbadresser

- **vakin.se/fni** information till fastighetsägare
- **sverigesorterar.se** information till fastighetsägare
- **vakin.se** information till kunder
- **sopor.nu** information till kunder

Din roll i källsorteringen – sverigesorterar.se

- Utbildning till fastighetsägare, fastighetsskötare, miljövärdar och andra som ansvarar för eller sköter källsorteringsplatser och som får frågor om källsortering från boende.
- Exempel på innehåll i utbildningen:
 - Vem gör vad i avfallskedjan?
 - Varför ska vi källsortera?
 - Skapa ordning vid källsorteringsplatsen
 - Kvalitet i sorteringen, ekonomi och vinster
- Ca 45 minuter, tilläggsmaterial/checklistor finns, gratis
- Din roll i avfallshanteringen har tagits fram gemensamt av Avfall Sverige, Fastighetsägarna, Näringslivets Producentansvar och Sveriges Allmännyttan.

Vad gäller framåt?

Helena Johansson

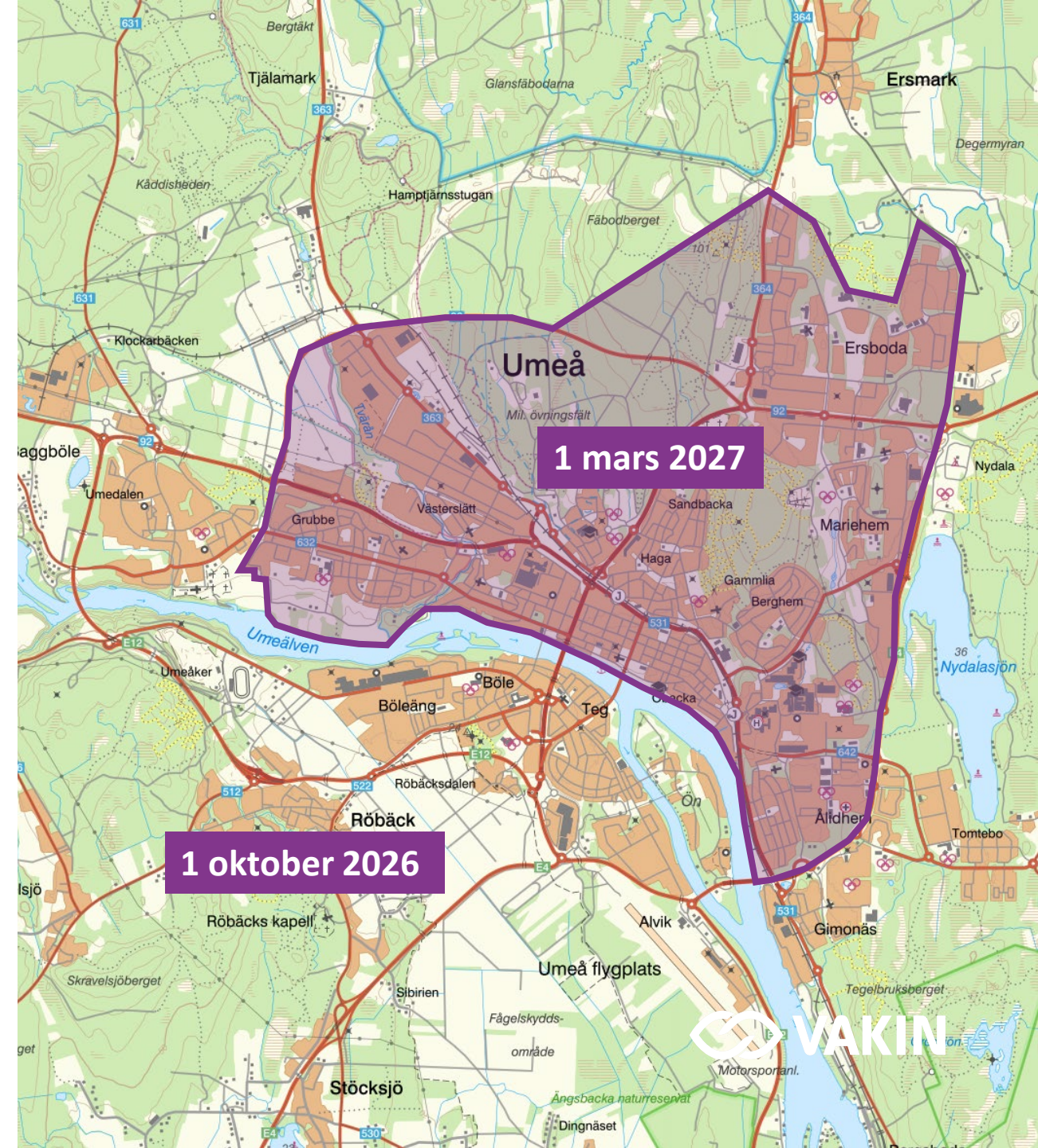

Fastighetsnära insamling

- Helst all avfallshantering på samma plats.
- Får vara på skilda ställen inom fastigheten.
- Insamling av avfall ska ske så nära fastigheten som möjligt, max 400 meter från gränsen till fastigheten.
- Tänk på tillgängligheten så att alla kan lämna avfall.

Hur kommer det fungera framöver?

- Vi börjar tömma 1 oktober 2026 samt 1 mars 2027 beroende på var du bor

Kostnadsfritt basutbud

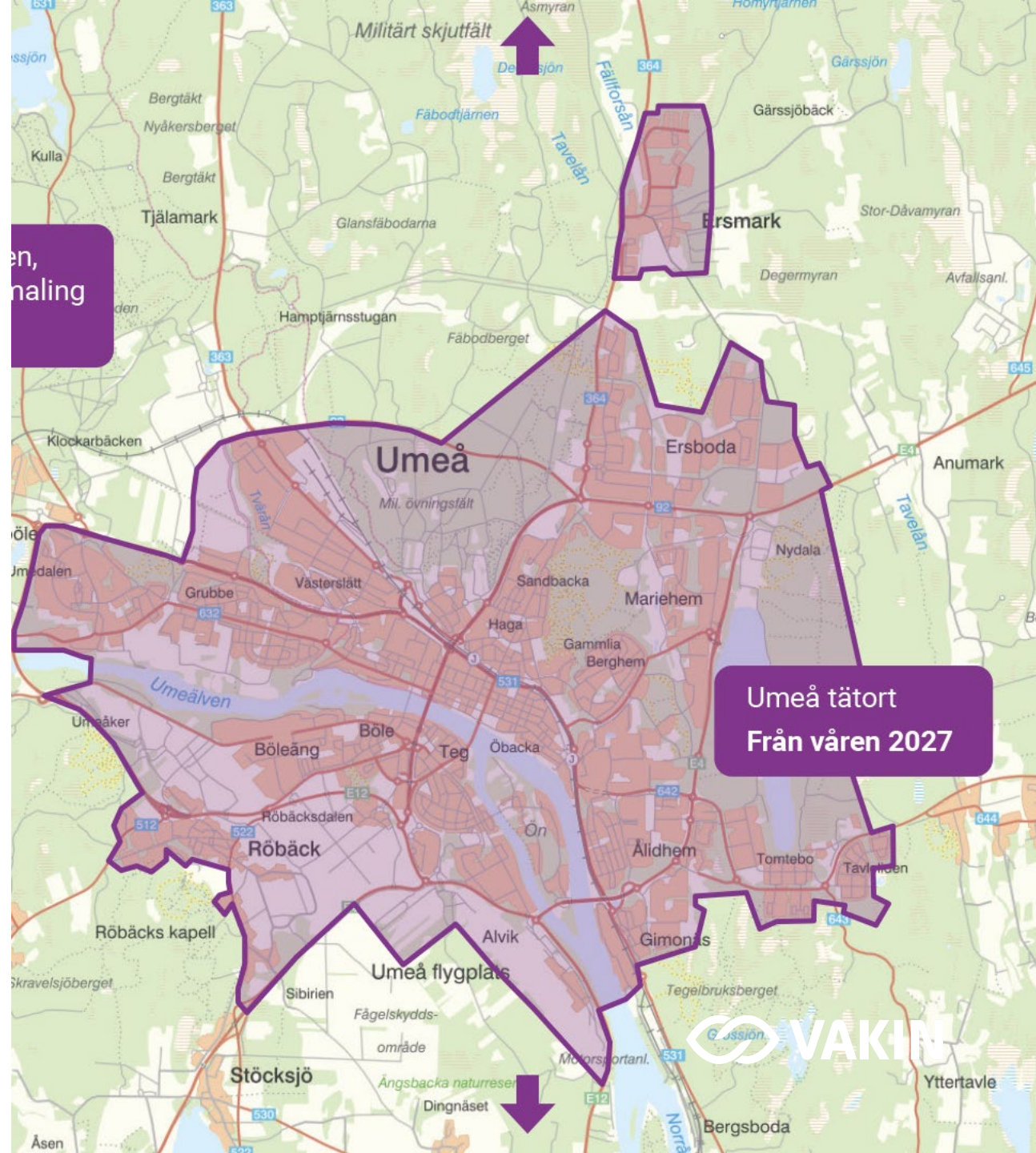
- Pappersförpackningar tömning varannan vecka eller glesare.
- Plastförpackningar tömningar varannan vecka eller glesare.
- Ofärgade glasförpackningar och färgade glasförpackningar en gång var fjärde vecka eller glesare.
- Metallförpackningar 1 gång var fjärde vecka eller glesare.

Gäller oavsett antalet tunnor!

- Om du har behov av fler tömningar tillkommer en kostnad.

Val av tunnor

- Utanför Umeå tätort – utställning pågår
- I Umeå tätort – val nu och utställning av tunnor våren 2027.
- Hur många tunnor per fraktion, storlek på tunnorna och tömningsingervall.

Bygglov

Umeå kommun

Jesper Lundmark
bygglovhandläggare

SYFTET MED NYA PBL

”Förändringar i PBL syftande till att göra regelverket enklare, effektivare och mer ändamålsenligt”

”...färre enkla ärenden kommer att frigöra tid och resurser för att hantera mer komplicerade ärenden... tid för handläggning kommer kunna kortas... positiv effekt för ledtider i byggprocessen...”

- Lovplikten beror i de flesta fall på närhet till gräns mot granne, riksintresse försvar och kulturmiljö samt järnväg
- ”Enklare” att navigera i och tydligare för den enskilde – kanske inte riktigt...
- Större frihet för fastighetsägaren men också ett större ansvar - rådgivning
- Från förprovning (lov) till tillsyn

LOVPLIKT GENERELLT

Krav på lov nära gräns

- Närmare gräns än 4,5 meter och 30 meter från järnvägsspårs mitt
- Ett antal undantag

Krav på lov i områden som är av riksintresse för totalförsvar/MCF

Krav på lov för värdefulla byggnadsverk och i värdefulla områden

- Riksintresse kulturmiljövård
- Byggnadsminnen
- Skyddsbestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser
- Särskilt värdefull byggnad, plats eller bebyggelseområde
- Kulturhistoriska byggnader, kulturmiljöer - Umeå kommun

LOVBEFRIAD KOMPLEMENTBYGGNAD

Tillsammans med övriga lovbeFriade komplementbyggnader på tomten, inte får en större sammanlagdbyggnadsarea än:

- Tot 45 kvm inom detaljplan
 - Max 30 kvm stor inom DP
 - Max 4,0 m taknockshöjd
- Tot 65 kvm utanför detaljplan
 - Max 50 kvm stor utanför detaljplan
 - Max 4,5 m taknockshöjd

Inget krav på lov eller anmälan i sig men

- Installation av eldstäder, ventilation, VA är anmälningspliktigt

Inom 4,5m från gräns -> medgivande krävs

Bild: Klara Falk/Boverket

LOVBEFRIAD TILLBYGGNAD

Tillbyggnad på annan byggnad än komplementbyggnad:

Tillsammans med andra genomförda tillbyggnader på byggnaden får en bruttoarea eller öppenarea än:

- Tot 30 kvm inom detaljplan/utanför detaljplan

Tillbyggnad på komplementbyggnad:

Tillsammans med andra genomförda tillbyggnader på komplementbyggnaden får en bruttoarea eller öppenarea än:

- Tot 30 kvm inom detaljplan
- Tot 50 kvm utanför detaljplan

Inom 4,5m från gräns -> medgivande krävs

Planenlighet krävs

UPPLAG MM MAX 15 KVM

Det krävs lov för upplag, materialgård eller fast förvaringsanläggning om:

- Högre än 3,0 m
- Större än 15 kvm inom detaljplan
- Större än 50 kvm utanför detaljplan

Gröna/bruna soptunnor uppställda utomhus – skulle kunna ses som ett upplag -> under 15/50 ej lov

Planenlighet krävs

UNDERJORDISK AVFALLSBEHÅLLARE

Underjordiska avfallsbehållare bedöms vara en fast förvaringsanläggning under mark

- Lovplikten behandlar endast fasta förvaringar ovan mark
- Underjordiska avfallsbehållare är därmed inte lovpliktig i sig
- Betraktas som en anläggning (byggnadsverk) – får ej strida mot gällande detaljplan
- Strider den mot detaljplan, t.ex. placeras på prickad mark som ej får bebyggas -> Bygglov krävs

Gator&Parker och Vakin remissas vid bygglov

Om åtgärden ej är lovpliktigt ansvarar fastighetsägaren
för samma kontakt

Planenlighet krävs

Möjligt för flertalet lovbeFriade åtgärder t.ex:

- komplementbyggnad
- tillbyggnad,
- murar, plank, altaner m.fl.

Hanteras av MEX -> remiss GoP, MHS, Fastighet etc vid behov

- Ansöks via hemsidan

PLANENLIGHET KRÄVS

För att lovbefrielsen ska gälla för flerbostadshus och andra verksamheter ska åtgärden uppfylla kraven för lovbefrielse OCH vara planenliga.

- Om åtgärden inte följer gällande detaljplan så rekommenderar vi att söka bygglov

Vid lovprövning gör vi bedömningen, är det lovbefriat gör ni bedömningen

Byggnadsnämnden bedriver tillsyn

Mer information

Hemsida: umea.se/bygglov

E-tjänst: shb.umea.se

Rådgivning: 090-16 13 61

radgivning.bygglov@umea.se

Nytt om detaljhandeln

Sedan 1 juli 2026 ansvarar detaljhandeln själv för sitt kommunala avfall

Det innebär att Vakin inte längre hämtar detta avfall från verksamheterna.

Ni som har fastigheter med detaljhandel får fler avfallshanterare som ska hämta avfall vid fastigheten. Det har ni redan gällande förpackningar från verksamheter som de privata aktörerna sköter.

Frågor?

Kontakta oss på:
kundservice@vakin.se

